

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tat-18 ta' Frar, 2008

Citazzjoni Numru. 79/2007

Kawża Nru: 26

Rikors Ġuramentat Nru: 79/07 JA.

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fit-23 ta' Frar, 2007 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi I-kontendenti żżewġu fit-

kif jirriżulta mill-anness
certifikat taż-żwieġ (Dok. A).

2. Illi ż-żwieġ kien ivvizzjat *stante* li l-kunsens tal-partijiet inkiseb b'qerq dwar xi kwalita' tal-parti l-oħra li tista' mix-xorta tagħha tfixkel serjament il-ħajja miżżewġa.

3. Illi l-kunsens tal-partijiet kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja matrimonjali jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha kif kontemplat fl-Artikolu 19 (1) (d) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

4. Illi l-kunsens tal-partijiet inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew aktar ta' l-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa kif kontemplat fl-Artikolu 19 (1) (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta.

5. Illi għalhekk iż-żwieġ kontrattat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi.

Għaldaqstant l-esponent jitlob umilment li din l-Onorabbi Qorti jogħgobha tiddikjara null u bla effett għall-finijiet u effetti kollha tal-liġi iż-żwieġ kontrattat bejn il-kontendenti fit-30 ta' Mejju, 1996.

Bl-ispejjeż u l-konvenuta nġunta in subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ppreżentata fil-15 ta' Mejju, 2007 li permezz tagħha l-konvenuta esponiet bir-rispett:

1. Illi l-esponenti ma topponix għat-talba attriċi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn il-partijiet fit-30 ta' Mejju, 1997 għandu jiġi dikjarat null u bla effett, iżda dan minħabba ħtijiet u raġunijiet imputabbli unikament lill-attur.

2. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri li jistgħu jirriżultaw waqt it-trattazzjoni tal-kawża.

Pagna 2 minn 6

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attur u ta' ommu.

Rat il-verbal tas-seduta tal-11 ta' Jannar, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1997 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta ma ressqitx provi *nonostante* li ppreżentat risposta kif *gia'* ingħad. F'din ir-risposta l-konvenuta ma opponitx għat-talba; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; "*F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kapriċċożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju.*" (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli ċitati mill-attur jirrigwardjaw;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti ikun inkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ;

Mill-provi mressqa mill-attur jidher li ż-żwieġ sar meta l-partijiet kellhom ftit iktar minn għoxrin sena. Għalkemm *per se* naturalment dan ma jfisser xejn, huwa indikattiv illi huma kienu ta' eta' żgħira u l-ħsieb tagħhom kien li r-relazzjoni tagħhom, billi kienet sabiħa fl-għerusija, kellha tibqa' l-istess. Omm l-attur qalet mill-ewwel ma ħaditx pjaċir illi kienu ser jiżżewġu għaliex dehrilha li ma kinux maturi biżżejjed. Ftit wara li sar iż-żwieġ hija *xammet* li mhux kollox kien miexi sew u meta affrontat lill-konvenuta din qaltilha li lill-attur ma kinitx tħobbu. Isseparaw legalment wara ftit snin.

Naturalment dwar x'għara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda fil-fehma tal-Qorti ma hemmx x'jindika li ż-żwieġ kien vizzjat. Dan għandu jiġi valutat fl-isfond tas-sentenzi li ser jiġu citati, pero' l-Qorti tħoss li t-talba attriċi hija ġustifikata. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006);

“Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux semplicement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ jew

inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskudiet iż-żwieġ innifsu jew eskudiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravizza sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); *"B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ."* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; *"Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija*

Kopja Informali ta' Sentenza

psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Kif *gia'* ingħad fil-każ odjern il-Qorti ssib li anke f'dawn il-parametri t-talba għall-annullament hija ġustifikata għaliex kien jeżisti difett serju ta' diskrezzjoni da parti taż-żewġ partijiet.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ celebrat bejn il-partijiet fit-30 ta' Mejju, 1997. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----